

42C7D1E0BECCA4C9C2258082003AD38B/\$File/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%201%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%B0%202.pdf

4. Повідомлення Головного управління статистики у Дніпропетровській області. Соціально-економічне становище Дніпропетровської області за 2016 рік //: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dneprstat.gov.ua/public/2016/public_m0409.htm

5. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Дніпропетровській області. Статистична інформація. [Інформаційне суспільство](http://dneprstat.gov.ua/statinfo%202015/inf_suspil/index.htm) // : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dneprstat.gov.ua/statinfo%202015/inf_suspil/index.htm

6. Методичні рекомендації Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України "Щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади" від 30.03.2016 р. №75 // : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/05/Nakaz_---75_30.03.2016.pdf

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Стригуль Лариса Станіславівна, к.е.н.,
доцент кафедри економічного аналізу та обліку
Міщенко Дар'я Володимирівна, магістр
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

У сучасних складних умовах функціонування економіки України в кожній сфері відбувається пошук нових шляхів і методів підвищення ефективності діяльності, який є можливим лише на основі здійснення адекватної оцінки рівня платоспроможності для подальшого окреслення перспектив на майбутнє. Таким чином, дослідження підходів до її оцінювання підприємств сфери послуг з урахуванням особливостей їх функціонування є своєчасним та актуальним завданням. Проблеми та перспективи застосування таких підходів освітлені в працях великої кількості провідних науковців, а саме: Ю.С. Цал-Цалко, Н.П. Кондаков, Е. Альтман, Д. Чессер, Д. Фулмер, Л.В. Гордон, Р. Ліс та Г. Спрингейт.

У вітчизняній практиці оцінка платоспроможності підприємств сфери послуг проводиться за напрямками: оцінка ліквідності балансу підприємства та порівняння розрахованих показників ліквідності та платоспроможності з нормативними; порівняння розрахованих показників оцінки рівня

платоспроможності або банкрутства з нормативними значеннями та в динаміці [1, с.28]. Здебільшого оцінка рівня платоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності проводиться для оцінки ефективності роботи підприємства керівництвом або для залучення кредитів. Так в науковій та методичній літературі існує ціла низка розрахункових коефіцієнтів, які визначають фінансову стійкість або платоспроможність на підставі даних форми «Баланс», та велика кількість підходів до визначення показника рівня платоспроможності, які базуються на методі дискримінантного аналізу. У табл. 1 наведені формули для розрахунку показників оцінки рівня платоспроможності та/або банкрутства, запропоновані різними науковцями. Аналізуючи наведені формули, слід відмітити, що здебільшого базуються вони на коефіцієнтах ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості

Таблиця 1

Показники оцінки рівня платоспроможності підприємства

Автор(и)	Формула	Перелік показників, які використовуються в формулі
Ю.С. Цал-Цалко [18]	$I_n = \frac{A_n}{0,2} + \frac{П_n}{0,5} + \frac{З_n}{1,0}$ <p> A_n - абсолютна платоспроможність; $П_n$ - проміжна платоспроможність; $З_n$ - загальна платоспроможність. </p>	$A_n = \frac{A_1}{B_1}; П_n = \frac{A_2 + A_3}{B_2}; З_n = \frac{A_1 + A_2 + A_3}{B_1}$
О.О. Терещенко [4]	$Z = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$	$X_1 = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Зобов'язання}}$ $X_2 = \frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Зобов'язання}}$ $X_3 = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Валюта балансу}}$ $X_4 = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Виручка від реалізації}}$ $X_5 = \frac{\text{Виробничі запаси}}{\text{Виручка від реалізації}}$ $X_6 = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Власний капітал}}$
О. А. Лісничук [19]	$Z = -1,19 + 0,0065 X_1 + 0,133X_2 + 0,401 X_3$	$X_1 = \frac{\text{виручка від реалізації}}{\text{поточні зобов'язання}}$

Автор(и)	Формула	Перелік показників, які використовуються в формулі
		$X_2 = \frac{\text{власний капітал}}{\text{позичковий капітал}}$ $X_3 = \frac{\text{оборотні активи}}{\text{поточні зобов'язання}}$
Н.П. Кондаков [20]	$R = \sqrt{(1 - K_{\text{т.л.а}})^2 - (1 - K_{\text{о.з.в.к.а}})^2}$	$K_{\text{т.л.а}} = 2 \times \frac{\text{оборотні активи}}{\text{позичковий капітал}}$ $K_{\text{о.з.в.к.а}} = 0,1 \times \frac{\text{власний капітал} - \text{необоротні активи}}{\text{оборотні активи}}$
О.В. Колишкін [20]	$Z = 0,49K_1 + 0,12K_2 + 0,19K_3 + 0,19K_4$	$K_1 = \frac{\text{поточні активи}}{\text{поточні зобов'язання}}$ $K_2 = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{власний капітал}}$ $K_3 = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{дохід від продаж}}$ $K_4 = \frac{\text{грошовий потік}}{\text{поточні зобов'язання}}$
Р. Ліс [21]	$Z = 0,063 X_1 + 0,092 X_2 + 0,057 X_3 + 0,001 X_4$	$X_1 = \frac{\text{активи}}{\text{прибуток від реалізації}}$ $X_2 = \frac{\text{активи}}{\text{неосягований капітал}}$ $X_3 = \frac{\text{активи}}{\text{власний капітал}}$ $X_4 = \frac{\text{позичковий капітал}}$

з відповідними ваговими коефіцієнтами [2, с.91]. Так Ю.С. Цал-Цалко та Н.П. Кондаков для оцінки використовують дані форми «Баланс» та використовують коефіцієнти покриття і ліквідності. Інші науковці використовують дані про прибуток, дохід від продажу, собівартість та інші дані з форми «Звіт про фінансові результати». В більшості запропонованих підходів, показники рентабельності є найвагомими по значенню. О.О. Терещенко використовує рентабельність активів, продукції, та власного капіталу, О.В. Колишкін – рентабельність власного капіталу, Е. Альтман, Д. Чессер, Д. Фулмер, Л.В. Гордон, Р. Ліс та Г. Спрингейт – рентабельність активів. На основі даних зазначених у табл. 1 можна зробити висновок, що не сформовано єдиного підходу щодо організації і методики аналізу, який би відповідав об'єктивній економічній сутності даних явищ, забезпечував отримання об'єктивної, багатогранної, точної та достовірної інформацію про них та

забезпечував розробку і прийняття оптимальних управлінських рішень. Це пов'язано з тим, що кожна модель розроблялась на підставі даних підприємств однієї країни (або регіону), в різні часи або в різних економічних умовах (економічного росту або кризи).

Виходячи з наведеного вище, на сучасному етапі розвитку вітчизняної науки сформувалось ряд проблем, що ускладнюють і часто роблять неефективними, як сам аналіз платоспроможності підприємств сфери послуг, так і управлінські рішення, прийняті на його основі. Зокрема існують проблеми відсутності загальновизнаного універсального підходу до оцінки рівня платоспроможності; невизначеності умов застосування запропонованих підходів науковцями для оцінки рівня платоспроможності підприємств сфери послуг.

Список використаної літератури:

- 1 Брік С. В. Основні заходи по підвищенню фінансової стійкості підприємств України / С. В. Брік, Є. М. Рудковська // Вісник НТУ "ХПІ". – Харків : НТУ "ХПІ". – 2015. – № 60 (1169). – С. 27-30.
- 2 Мелень О. В. Обґрунтування потреб в оцінці фінансового стану підприємства, її необхідність і значення / О. В. Мелень, Ю. О. Торяник // Вісник НТУ "ХПІ". – Харків : НТУ "ХПІ". – 2015. – № 60 (1169). – С. 90-93.